

8. Workshop: Bibliotekenes spesialsamlinger og deres møte med den digitale fremtiden

Fredag 14. juni 10:30-12:00

Alexandros Tsakos - Universitetet i Bergen

Marianne Paasche - Universitetet i Bergen

Ola Søndena - Universitetet i Bergen

Vi foreslår en workshop med problemstillingen «Hvilke utfordringer vil bibliotekene møte i fremtiden, og hvordan forholder vi oss til disse?» Fokuset er bibliotekenes spesialsamlinger og deres møte med den digitale fremtiden. Det er «digitalisering», dvs. lagring av kopier av materiale og dens metadata i digital format, som er nøkkelen til den digitale fremtiden. Temaet er hvordan den digitale fremtiden påvirker bibliotekenes samlingsforvaltning. Fokuset vil være rettet mot de norske bibliotekenes spesialsamlinger med ansvar for et stort mangfold av materiale og materialtyper. Workshopen skal inneholde tre deler: 1. Hvordan velge hva som skal digitaliseres? 2. Formidling av det digitaliserte materialet. 3. Forholdet mellom det digitale og det fysiske materiale. Hvert innlegg skal følges av spørsmål og diskusjoner blant deltakere. 1. Det første innlegget skal redegjøre for mengdeproblematikken ved digitalisering. Ofte har bibliotekene så store samlinger at prioriteringer må gjøres før digitalisering. Dette er nødvendig av praktiske årsaker. Både prioriteringer i forhold til hvilket materiale som er forskningsrelevant samt prinsipielle kriterier må legges til grunn for et digitaliseringsutvalg og – strategi. 2. Det andre innlegget skal presentere løsningene som UB Bergens Spesialsamlinger har valgt når det gjelder problemkomplekset: «Digital samlingsforvaltning». I dag legger mange av biblioteksinstitusjonene sitt digitale materiale i egne «lukkede» baser og datasett, uten at basene har muligheten til å kommunisere med andre nasjonale og internasjonale baser. Hva er fremtiden her? Universitetsbiblioteket i Bergens digitale portal Marcus bruker en løsning basert på «linked data». Dette gir muligheter for samhandling og lenking til andre baser. Andre institusjoner kan ha valgt andre løsninger men en felles strategi av fremgangsmåte/«system» sammen med andre norske institusjoner bør utredes. 3. Det tredje innlegget skal se på forholdet mellom det digitale og det fysiske materiale. Bak hver digital kopi finnes det originale objektet i sin fysiske form og tilstedeværelse. Hva skal skje med det fysiske materialet etter at det er digitalisert? Skal det gjemmes bort i depotmagasin, eller kasseres? Denne utfordringen er viktig for ulike spesialsamlinger som forvalter unike manuskripter og sjeldne bøker, men den er også relevant for bibliotekene generelt. Workshopen ville utforske de forskjellige alternativene som finnes rundt disse spørsmålene på grunnlag av ulike erfaringer og metodologier. Den vil diskutere digitaliserings- strategier og utvalgs-kriterier, utforske felles plattformer for å optimalisere den digitale samlingsforvaltning, og bringe frem scenarioer og foreslå muligheter for sameksistens mellom de fysiske og de digitale samlingene. Workshop-

formatten i en VIRAK-kontekst kan gi unike muligheter for å utveksle idéer og ulike innspill som kan lage synergier på tvers av spesialsamlinger og biblioteker i Norge.